

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za 6 krat razdeljeno petih vrstic 1 krat 15 h, 2 krat 25 h, 3 in večkrat 35 h. Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 2.

V Ptuju v nedeljo dne 14. januarja 1912.

XIII. letnik.

Vabilo na naročbo.

Pričeli smo z 13. letnikom našega „Štajerca“. Brez da bi se sami hvalili, pač lahko trdimo, da si je naš list na vseh straneh pridobil toliko vpliva in veljave, kakor noben drugi list. „Štajerc“ je najcenejši in največji tednik v slovenskem jeziku. A on je tudi popolnoma neodvisen na vse strani in zamore vsled tega brez obzirov zastopati pravice kmetškega, obrtniškega in delavskega ljudstva. Vabimo torej cenjene prijatelje na novo naročbo našega lista.

„Štajerc“ stane:

Za Avstrijo: Celo leto 3 K, pol leta in četrt leta razmerno.

Za Ogrsko: Celo leto 4 K 50 h (v kuverti).

Za Nemčijo: Celo leto 5 K.

Za Ameriko: Celo leto 6 K.

Za drugo inozemstvo se računa naročnino z ozirom na visokost poštnine. Posamezne številke stanejo po 6 h. Naročnino je plačati naprej.

Inzerati imajo v „Štajercu“ vsled njegove priljubljenosti in razširjenosti največji uspeh. Pri inzeratih se računa 6 krat razdeljeno petih vrstic ali njen prostor za 1 krat 15 h, za 2 krat 25 h, za 3 krat 35 h itd. — Pri večjih in letnih naročilih seveda veljajo še posebne določbe.

Naročajte list, širite, priporočajte „Štajerca“!

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, univa se edino z „Steckenpferd“ lilijenim mlečnim milom (znamka „Steckenpferd“ od Bergmana & Co. Teilschen z. E. Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.)

Štajerski deželni zbor.

V kratkem se bode pojasnilo, kakšne namene imajo slovensko-klerikalni poslanci štajerskega deželnega zbora. Na tiste papirnate rezolucije, ki jih po zakonitih krčmah v politiki otroško-naivni ljudje sklepajo, ne damo ničesar. Tudi ne na tisto smešno blebetanje Brenčičev, Terglavov, Novakov in enakih duševnih tipov štajerskega slovenskega klerikalizma. Niti na grožnje vedno rradikalnih Korošcev, Benkovičev in Verstovšekov ne polagamo mnogo veljave. Kajti ti ljudje so rradikalni le do gotove meje in gotove plače, — saj je vendar divji obstrukcionista dr. Šusteršič postal nakrat „vladini zaupnik“, ko mu je vlada postljala na mehkem stolcu kranjskega deželnega glavarja... Vse to nam torej ne imponira in zaradi nas se gospodje lahko na glavo postavijo, mi jim vendar ne

bodemo verjeli, da so res hudi... Za nas je pribito, da je glavni del klerikalne duše kupčijsko barantanje, da so vse klerikalne rradikalne fraze le judovskonašemljena reklama, da se dajo klerikalci tedaj, kadar najbolj o svoji neodvisnosti in poštenosti tulijo, najlaže kupiti... Kupčija je torej temelj „pogajanj“, ki naj bi omogočili delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Principi, prepričanje, rezolucije, govori, pridige, članki, vse je — figa. Za navdušeno farško krinko tičipa zakrivljeni nos kupčije... Deželni zbor bode torej delal, ako se bode klerikalcem ponudilo za njih „prepričanje“ dovolj visoko ceno!

Zalostno pri vsemu temu je le, da klerikalci vsled svojega farškega aparata napravijo z največjo lahkoto vtis, kakor da bi bili „edini zastopniki slovenskega ljudstva“. In „narodna stranka“ jim v tej laži še pomaga, nehoté pomaga, s svojo otroško-naivno politiko in taktiko. Ko je obstrukcija pričela, bil je dr. Kukovec tako grozno naiven, da se ji je pridružil, čeprav bi moral vsak politični otrok vedeti, da je to naravnost smešna napaka. Dr. Kukovec je vedel — ali bi kot politik vsaj moral vedeti! — da žrtvuje s podpiranjem brezvestne obstrukcije gospodarske interese ljudstva. Moral bi vedeti, da vzame svoji stranke s tem korakom ojstro agitacijsko sredstvo. Moral bi vedeti, da sani s tem svoje najnetejše agitatorje in zagovornike, slovenske učitelje pred čelo, oziroma bolje rečeno pred lačni žleodec. Ali na vse to nezmožni dr. Kukovec takrat ni mislil in capljal je raje s prežveketanimi narodnimi frazami za enim Benkovičem... Zdaj pa, ko je nezmožno vodstvo „narodno stranko“ pokopalo, zdaj ko godrnjajo učitelji in se že pridružajo prav očitno, zdaj ko življajo kmetje tudi na narodnjakarske objube, — obrnila je „narodna stranka“ nakrat svoj plašč in se repenči proti obstrukciji. Gospod dr. Kukovec, slikali ste hudiča na steno; zakaj se zdaj jezite, ko je res prišel?...

Mi smo dovolj pametni, da poznamo globoke vzroke spremenjenega prepričanja „narodne stranke“. Ta stranka se boji pred uredničenjem lastnih svojih zahtev. Vkljub temu, da hoče vse Nemce in „nemčurje“ kar na žlici vode požreti, se vendar boji, da bi se Nemcem vpliv na gotovem polju odvzelo in klerikalcem pridobilo. Boji se pred razdelitvijo deželnega šolskega sveta, ker dobro ve, da bi klerikalci liberalne učitelje preganjali kakor Turčin kristjane. Klerikalci niso izbirčni v sredstvih...

Vse to razumemo prav dobro. In zato stojimo v celem dirindaju s puško pri nogi. Za „narodnjake“ ne gremo po ko stanj v ogenj, — nimamo prav nobenega povoda zato! Obstrukcijo samo pa smo že obsodili, borili smo se začetkoma pa do danes proti nje. Kajti ta obstrukcija v deželnem zboru je rop na ljudskem denarju, je javni zločin... In ako bi klerikalci res še enkrat preiskušali potrpežljivost slovenskega ljudstva, znajo doživeti vihar, kakor ga pri nas še niso doživeli. Lakota je močnejša od slepe pokorščine pred klerikalnim lažem! — Bomo videli!

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor obrzral bode v torek, 16. t. m. ob 11. uri zopet svojo sejo. Novo izvoljeni poslanci storili bodo svoje obljubo. Poleg tega se bode izvolilo 2 zapisnikarja in 4 verifikatorje. Na drugi seji se bode posamezne odseke izvolilo. Kakor znano, šteje deželni zbor 3 viriliste, 35 nemških naprednjakov, 12 veleposesnikov, 19 nemških klerikalcev, 5 socialnih demokratov, 12 slovenskih klerikalcev in 1 slovenskega liberalca.

30.000 rekrutov več! Čuje se, da bode vlada predlogo glede rekrutnega kontingenta za 1912 že marca meseca državni zbornici predložila. V tej predlogi zahtevala bode vlada baje že 30.000 vojaških rekrutov več, kakor doslej. Sicer tozadevna pogajanja še niso končana, ali v splošnem je vlada na stališču, da se mora število rekrutov v letih 1912 in 1913 pomnožiti. Ljudstva se seveda ne vpraša mnogo...

Za 100 — visoko šolo! Kakor znano, spada zdaj med „najvažnejše“ politične zadeve laška zahteva, da se uresniči italijansko visoko šolo. Kako bi ta uspevala, razjasnijo uradne številke. Zdaj imamo v Avstriji okroglo 200 pravnih visokošolcev laške narodnosti. Od teh bi jih najmanj polovica v Gradcu, Innsbrucku, na Dunaju itd. ostalo, kèr mladi Lahi tam lažje zaslužka dobijo. Ostalo bi torej komaj 100 laških študentov, za katere naj se napravi posebno visoko šolo, kar bi ljudstvu seveda velikanke troške delalo. Ali ni to neumnost? Laški prenapeteži pa vpijejo v zahvalo „abasso Austria!“...

Kolik uradnikov imamo? Avstrija (brez Ogrske) šteje okroglo 800 000 uradnikov. Na vsakih 35 prebivalcev pride en uradnik. Nobene države na svetu ni, ki bi imela toliko uradnikov. Seveda se zaradi tega ne sme misliti, da bi bili naši mali in srednji uradniki brez dela in da bi jih bilo preveč. Čimmanj zasluži uradnik, temveč mora delati! Na centralnih mestih se redijo lenuhi. Le v finančnem ministeriju je 2700 uradnikov uslužbenih, v železniškem ministeriju pa celo 3500. Ti zadnji imajo tudi prosto vozino. Tako ni čuda, da so davki vedno večji!

Cesar je potrdil sklep koroškega deželnega zbora glede razdelitve občine Ossiach.

V Bukovini imenovan je za deželnega predsednika Rudolf grof Meran.

Dr. Žindra — kranjski deželni glavar. Res, čudna so pota božje previdnosti. Tisti dr. Šusteršič, ki je bil v državni zbornici moralčno obsojen, kateremu se je pred sodnijo dokazalo, da ima „od žindre umazane roke“, — ta dr. Šusteršič torej je hotel postati minister in sekciji šef in bogve kaj še vse. In res, — banokerot liberalne stranke na Kranjskem mu je pomagal do slave! Dr. Šusteršič imenovan je sedaj za deželnega glavarja kranjskega. Divji opozicionalec postal je vladini zaupnik. Slučaj dokazuje, da ima vsa „radikalna“ taktika slovenskih klerikalcev pravzaprav edini namen, pomagati voditeljem do slave in mastnih mest. V političnem oziru je slovenska klerikalna stranka z imenovanjem dr. Šusteršiča oškodovana. Alj

kaj to, — Šusteršič napravil je prostor drugemu sebičniku za politično kariero. In slovensko ljudstvo stradalo bude i zanaprej . . .

Avstriji preblizo! Na Srbskem hočejo baje kraljevske rezidenco iz Belgrada v Niš ali Kra-gujevec preseliti. Pravijo, da je Belgrad Avstriji preblizo in bi v slučaju vojske s Srbijo naši kanoni v Semlinu ter donavski monitorji za Belgrad malo prenevarni bili . . .

Od Rusije. Ruska vlada dobi iz žganjepitja velikanski dobiček. Pomisliti se mora, da se popije na Ruskem vsako leto mnogo čez 1000 milijonov litrov žganja. In za to blaženo Rusijo se naši prvaki tako hudo navdušujejo!

Iz Amerike. Država Nova Mehika pristopila je Združenim državam severne Amerike. To je sedaj 47. država v tej zvezi.

rije jasno odgovorili! Pomislite, da nosite duhovniško suknjo in da je Bog rekel: Gorje tistemu, ki dela pohujšanje; bolje bi bilo, da se mu obesi mliński kamen okoli vratu in se ga potopi v vodi. . . Gospod župnik, farani Vas še enkrat prosimo: ne pozabite krščanstva! Rujuvodušniki.

Sv. Andraž v Slov. gor. Veseli čas snubačev prinese večkrat seboj kaj posebnega in zanimivega in to gotovo tudi letos ni izostalo. Tukaj tik župniške cerkve se nahaja nov parček. Prvi je Gorčan, druga je vzorna polskovica iz tukajšne slov. (slabe) Marijine družbe. Že kakih 14 dni imata omenjena z ovseno slamo zamašena okna in si kuhata čaj po noči in po dnevu ter sta si vse potrebno ukrenila spredaj in vzadi in zvestobo obljubila do zadnjega diha zgoraj in spodaj. Srkata nadepolni deviški med spredaj in zadi ter sanjata o zakonski sreči spodaj in zgoraj. Mi Andraževčani seveda nimamo ničesar nasproti in njima želimo vse dobro spodaj in zgoraj in obilo sreče spredaj in zadi. Pravilen je menda toraj le izrek, da se mačka ne kupuje v žaklju, ampak naj se vse popred pošteno preizkuša. Snubači! Bodite toraj previdni in ne kupujte mačke v žaklju, ampak vse popred preskusite zgoraj in spodaj ter spredi in zadi, da ne bodete potem preklinjali spredi in zadi in bili za vedno nesrečni zgoraj in spodaj!

Sladkagora. V zadnjih božičnih praznikih, na sv. dan, je tukajšni č. g. župnik Martin Krajnc navzoče vernike raz prižnice nagovarjal, naj gredo obilno k „ofru“, češ da on od nabrane denarja nič ne vzame. Pa ni upal, da bi se njegovi častni besedi verjelo, se je pa izrazil dvakrat kakor kak pijanec: „Naj me strela vreže, če jest kaj dobim od teh denarjev“. . . Lep vzgled katoliškega župnika!

Trg Lemberg. Ko k nam prva številka „Štajerca“ prirota, smo zagledali dopis iz Sladkegore, pod katero faro tudi mi Lemberžani spadamo, smo toraj z njim in nekaki zvezi in sočutju. V tem dopisu opazimo polemiko zoper dopise iz Sladkegore v št. 53 in 54 l. 1911 „Slov. Gospodarja“, ki naglašajo, da ima tamošnji dopisnik patent na laži in obrekovanja. Mi smo koj uganili, kdo ima ta patent v Sladkigori; no ta, ki je smel samoga visoko častitega knezoškofa nalagati, da v Mestinju niso več kot samo tri hiše katoliške, kar si naj Mestinjčani zapomnijo. V tem dopisu se tudi predbaciva močno spanje č. g. župnika Martina Krajnc v Sladkigori; pa glej ga spako, pred volitvami mu pa vselej zaspanec odlegne, kakor tudi dan pred volitvijo župana v Sladkigori; ta dan ni šel domu spat, ampak je pridno agitiral, ter ves zmučen se prišel semkaj v Lemberg s sladkim vincem krepčat in to tako pozno v noči, da mu je prišla njegova kuharica z dekle sem v Lemberg naproti. Zdjaj smo spoznali, kdo dela že šest let boj za županski stolec v Sladkigori. Mi Lemberžani smo pa v tem oziru pri volitvah, bodisi pri kakih koli, prav zadovoljni. „Slov. Gospodar“ nas pusti pri miru, in zato se imamo zahvaliti, da nimamo svojega župnika; ali je

res župnik za to faro nastavljen, da pri volitvah boj, prepri in sovraštvo dela??

Bodite pohlevni kot golobi in prebrisani kot kače.

Ta svetopisemska beseda napisana je prav za našo klerikalce. Kadar si hočejo denarja pri-skrbeti, so pohlevni kakor golobi; kadar pa se gre za plačilo, so prebrisani kot kače, pa čeprav se z rokovam duhovniške suknje neke go-tove hiše dotaknejo.

Tu je n. pr. opat v Tanzenbergu. dr. Bonifac M. Ecker. Prevzel je za propadlo družbo Kayser & Palese napram banki Suppan jamstvo. Ko pa se je menico tožilo, rabil je Ecker po svojem zastopniku nakrat gnili izgovor, da je za menice nezmožen, da je obljubil kot redovnik revščino in se torej ne more pravno vezati.

Seveda, ko je Ecker veliko menico (Wechsel) podpisal, bil je pohleven kakor golob in ni vedel ničesar o svoji obljubi za revščino in o svoji nezmožnosti za menice. Ko pa mu je šlo za vrat, spomnil se je takoj vsega tega in potegnul se je, prebrisan kot kača, iz zanjke. In najvišje sodišče na Dunaju se je pridružil temu mnenju ter je zavrnilo tožbo banke, medtem ko se deželna sodnija v Celovcu ter deželna nadsodnija v Gradcu nista ozirali na izgovor kakor kača prebrisanega opata.

Tudi bivši knezoškof dr. Kahn vtajil je na isto tako spretni način svoje jamstvo napram banki. Še v poletju 1910 je škof in njegov tajnik priznal, da bode plačal tistih 100.00 K, za katere je škof jamstvo prevzel. Ko je prišla firma Palese & Kayser v polom, zahtevala je banka plačilo teh 100.000 K in je poslala škofu tozadevno pismo. Nato je dobila banka odgovor od škofijskega tajnika dr. Lamberta Ehrlich, v katerem se je škofovo jamstvo priznalo ter edino le reklo, da škofa za sedaj denarja za plačilo primanjkuje. Pred sodnijo je banka s tem pismom dokazala, da je škof odtodno nje-gov tajnik prevzelo jamstvo še l. 1910 priznal.

Ali kaj se je zgodilo? Škof dr. Kahn, oziroma njegov zagovornik, pripeljal je tajnika dr. Lamberta Ehrlich kot pričó k sodniji, češ da je Ehrlich dotično pismo iz lastne moči brez škofovega naročila pisal. In glejte, škofovi tajnik dr. Ehrlich je imel čelo, da je to kot pričó pred prisego potrdil. . .

Glasoviti „Pampus od Perusie“ je bil nedolžni otrok napram tem duhovnim gospodom. In čuditi se je le, da noben državni pravdnik ne poskusi, pravne pojme teh namestnikov bo-žjih primerno popraviti. . .

(„Allg. Bauernzeitung.“)

Presenetljivo ednostavno

napravi se danes iz

MAGGI LEVIH kock

à 5 h

gotovo govejo juho

za napravo vkuhanih juh za polivanje zelenjave, zósov, pečenk itd.

Kocka da — polita edino s 1/4 litrom vrele vode — takoj 1 krožnik izvrstne za rabo gotove goveje juhe.

391

Edino pristno z imenom Maggi in varstvenó znamko križeva zvezda!

Dopisi.

Polenšak. Dragi „Štajerca“! Kakor znano, naš župnik Podplatnik ne pusti mrtvim siromakom zvoniti. To se je zdaj že tretjič zgodilo. Dne 3. t. m. je umrl 98 let stari, občé spoštovani Jožef Nedelko iz Bratislavce. Naznanilo se je župniku smrt in obenem prosilo, da naj pusti zvoniti. Tega g. Podplatnik ni dovolil. Drugi dan šel je pokojnega sin zopet k župniku in prosil da naj pustijo vsaj enkrat zvoniti. Ali vse zastoj, ni se dovolilo! Tedaj pa občinski odbor sklene, najeti štiri može, ki so šli in so pokojnemu eno celo uro zvonili. Zato Bog plačaj vsem! Kako pa je hodil cerkveni ključar Franc Cvetko tožit zvonarje, poročali bodemo prihodnjič, ker še zdaj — kakor je Cvetko sam pravil — dr. Brumen nima tistih knjig, v katerih bi stala postava, da se ne sme Bogu v čast zvoniti. . . Farani.

Vurnberg pri Ptuj. Gospod urednik! Dolgo časa že „Štajerca“ čitamo in dolgo že trpimo, kako nas naš župnik Kokolj psuje zaradi resni-coljubnega tega lista Na dan sv. Treh kraljev napovedal je fajmošter shod v staro šolo. Tam je zopet psoval. Rekel je, da čitamo „smrdljivega Štajerca“ mesto evangelija, da smo vsled tega „črni“, naše hiše in naše duše pa so „zarjavele“. Ej, gospod župnik, to ni pravo krščanstvo! Prva Jezusova zapoved je ljubezen; in ljubezni se ne izkazuje s psovanjem ter z izdiranjem križev iz grobov! Žalostno je, da Vi kot duhovnik pridigujete politično sovraštvo celo mladini, katere klerikalni del Vam je seveda brezpogojno pokoren. Klerikalni mladeniči in dekleta bi Vas tudi vbogali, ako bi pridigovali sovraštvo proti lastnim staršem. Ali iz takega semena ne bo mnogo dobrega klasja. . . Ta fajmošter se celo tako daleč spozabi, da v šoli otrokom „Štajerca“ oponaša. Ali se to spodobi? Ali se tako tolmači četrto božjo zapoved? Gospod župnik, mirujte, kajti tudi naša potrpežljivost bi lahko ponehala in tudi mi bi lahko enkrat na vse Vaše hujska-

Poročali smo že v zadnjih številkah o grozoviti nesreči vsled zastrupljenja, ki se je zgodila v Berlinu. Mesto ima namreč „Asyl für Obdachlose“, to je zavod za berače itd. Naša slika kaže veliko poslopje tega zavoda, v katerem dobi do 2500 oseb prenočišče. V tem zavodu pa se je nakrat bolezen pojavila, ki se je izkazala takoj kot jako nevarno. Najprve so mislili, da je kaka kuga, kajti kar tucati ljudi je obolelo in umrlo. Potem zopet so rekli, da so vbogi bolniki jedli pokvarjene stare ribe, ki so jako nevarna jed. Ali naposled so dognali, da je pravi vzrok bolezní drugod iskati. Prebivalci azila so namreč pili žganje. To žganje so kupili pri nekem judovskem kramarju. Ta je delal svoje žganje iz metil alkohola (Holzgeist), ki je sicer jako ceno opojno sredstvo, ki pa je obenem nevarni strup. In na ta način so bili berači zastrupljeni. Obolelo jih je čez 120; od teh jih je umrlo

Zastrupljenje.

Das Berliner städt. Asyl für Obdachlose, der Schauplatz der Vergiftungen.

72. Kramarja in druge krivce so zaprl.